

Warszawa, 17.04.2026 r.

STANOWISKO GREEN REV INSTITUTE

Green REV Institute jest niezależnym instytutem badawczo-rzeczniczym zajmującym się transformacją systemów żywnościowych i rolniczych w kierunku modeli zrównoważonych, sprawiedliwych i opartych na poszanowaniu granic planetarnych. Niniejsze stanowisko składamy w odpowiedzi na zaproszenie Komisji Europejskiej do zgłaszania uwag dotyczących Europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia.

Diagnoza: fragmentacja prawna jako ryzyko dla interoperacyjności danych zdrowotnych

Projektowane rozporządzenie wykonawcze w sprawie MyHealth@EU tworzy ramy techniczno-prawne dla transgranicznej wymiany elektronicznych danych zdrowotnych w oparciu o Rozporządzenie EHDS (EU) 2025/327. Green REV Institute z zadowoleniem przyjmuje ambicję budowy spójnej europejskiej przestrzeni danych zdrowotnych, wskazując jednocześnie na istotną lukę dotyczącą kategoryzacji danych w obszarze alergii pokarmowych i diet z wyboru etycznego – w szczególności diety wegańskiej.

Artykuł 14 Rozporządzenia przewiduje, że przetwarzanie danych osobowych w MyHealth@EU obejmuje priorytetowe kategorie elektronicznych danych zdrowotnych do użytku pierwotnego, określone w art. 14 ust. 1 Rozporządzenia EHDS. Należą do nich podsumowania pacjentów i pacjentek (patient summaries), które w standardzie HL7 FHIR obejmują informacje o alergiach, nietolerancjach pokarmowych oraz preferencjach żywieniowych istotnych klinicznie.

Tu pojawia się kluczowy problem: status prawny diety wegańskiej jako kategorii klinicznej jest w państwach UE głęboko niejednolity. Większość państw członkowskich nie posiada regulacji traktujących weganizm jako kategorię dietetyczno-medyczną – pozostaje on wyłącznie kwestią światopoglądową lub administracyjną. Nieliczne kraje wprowadzają stopniowo formalne klasyfikacje diety wegańskiej w żywieniu szpitalnym i klinicznym; przykładem jest Polska, gdzie stosowne rozporządzenie Ministra Zdrowia wchodzi w życie we wrześniu 2026 r. Ta fragmentacja oznacza, że ta sama informacja o pacjencie może być klasyfikowana i kodowana w różny sposób w zależności od kraju, z którego pochodzi rekord zdrowotny – co bezpośrednio podważa cel semantycznej interoperacyjności MyHealth@EU.

Znaczenie kliniczne: alergie a dieta wegańska

Związek między weganizmem a alergiami pokarmowymi ma wymiar bezpośrednio kliniczny. Osoby stosujące dietę wegańską często zastępują produkty zwierzęce białkami roślinnymi – soją, orzechami, nasionami sezamu, łubinem – które należą do najczęstszych alergenów objętych Rozporządzeniem (UE) nr 1169/2011 o informowaniu konsumentów o żywności. W kontekście transgranicznej wymiany danych zdrowotnych brak jednolitej reprezentacji statusu dietetycznego pacjenta generuje trzy rodzaje ryzyka:

Ryzyko kliniczne. Personel medyczny lub/i ratownik/ratowniczka medyczny w innym kraju UE może nie uzyskać pełnego obrazu diety pacjenta, co utrudnia ocenę ryzyka anafilaksji lub interakcji lekowych – część produktów leczniczych zawiera substancje pomocnicze pochodzenia zwierzęcego (laktoza, żelatyna), których pacjent może nie tolerować lub którym sprzeciwia się ze względów etycznych.

Ryzyko naruszenia praw pacjentów i pacjentek. Pacjent hospitalizowany za granicą może nie otrzymać odpowiedniego żywienia ani informacji o składzie podawanych leków, jeśli informacja o jego diecie nie jest możliwa do jednoznacznej interpretacji przez systemy zagraniczne.

Ryzyko nieinteroperacyjności semantycznej. Jeśli część państw koduje dietę wegańską jako kategorię kliniczną (np. w SNOMED CT lub ICD), a inne tego nie robią, dane wymieniane przez MyHealth@EU będą wewnętrznie niespójne. Problemowi temu nie zaradzą same mechanizmy techniczne opisane w art. 3–4 Rozporządzenia – wymaga on interwencji na poziomie semantycznym i terminologicznym.

Rekomendacje dla Komisji Europejskiej

1. Uwzględnienie diety wegańskiej w centralnym serwisie terminologicznym (art. 3 ust. 4)

Komisja powinna zapewnić, że centralny serwis terminologiczny MyHealth@EU obejmuje mapowanie kodów dotyczących diety wegańskiej oraz alergii na białka roślinne, uwzględniając różnice w stosowanych przez państwa członkowskie systemach kodowania klinicznego.

2. Podjęcie inicjatywy harmonizacji w ramach Grupy Sterującej

Rekomendujemy, by Grupa Sterująca MyHealth@EU wypracowała wspólne standardy kodowania klinicznie istotnych diet, w tym diety wegańskiej jako elementu struktury patient summary. Doświadczenia krajów, które już wprowadziły lub wdrażają krajowe klasyfikacje – jak Polska od września 2026 r. – powinny zostać zebrane i uwzględnione w tym procesie.

3. Przeprowadzenie audyty semantycznego przed wdrożeniem w 2029 r.

Przed uruchomieniem obowiązkowej wymiany danych w zakresie patient summaries rekomendujemy przeprowadzenie dedykowanego audytu semantycznego dotyczącego kodowania alergii i diet w systemach krajowych, identyfikującego luki mogące prowadzić do błędów klinicznych w opiece transgranicznej.

4. Uwzględnienie wymiaru One Health w katalogu wymogów

Dane o dietach etycznych i alergiach pokarmowych są powiązane z szerszymi trendami zdrowotnymi wynikającymi z transformacji systemów żywnościowych. Rekomendujemy, by katalog wymogów MyHealth@EU przewidywał możliwość rozszerzenia kategorii danych o informacje klinicznie istotne z perspektywy żywności i żywienia.

kontakt@greenrev.org | Giordana Bruna 34 / skrytka 5, 02-523 Warszawa, Polska

KRS 0000521182 | NIP 5213677634 | REGON 147376122

O Green REV Institute

Green REV Institute (REV)

Organizacja rzecznicza i ekspercka, inicjująca zmiany systemowe na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i roślinnego systemu żywnościowego. Think tank i watchdog klimatyczny działający dla transformacji systemu żywności, łączący „kropki” między prawami człowieka, prawami zwierząt i klimatem. Założony w 2014 r., włącza osoby aktywistyczne do zmian systemowych, buduje współpracę i partnerstwa na rzecz transformacji systemu żywności.

Operator Programu **Roślinna Szkoła** – kompleksowego narzędzia wspierającego samorządy i placówki oświatowe w transformacji żywienia zbiorowego zgodnie z nowymi regulacjami oraz standardami zdrowia publicznego. Tworzy ogólnopolską sieć Ambasadorów i Ambasaderek programu – 70 radnych w całej Polsce, wspierających transformację żywienia w swoich gminach.

Buduje sprawiedliwy i roślinny system żywnościowy na każdym poziomie legislacji – od zmian w prawie krajowym (m.in. wyżywienie zbiorowe, żywienie w placówkach leczniczych, zamówienia publiczne, edukacja zdrowotna), po lokalne polityki żywnościowe. Łączy ekspertyzę prawną, badawczą i komunikacyjną z praktycznym wdrażaniem zmian w instytucjach publicznych.

Inicjuje zmiany systemowe dla sprawiedliwości i zdrowia na talerzu – łącząc działania legislacyjne, rzecznicze, edukacyjne i mobilizacyjne.

Green REV Institute, wraz z koalicją organizacji i strony eksperckiej, odegrał kluczową rolę w procesie legislacyjnym, który doprowadził do wydania przełomowego Rozporządzenia Ministra Zdrowia dot. żywienia dzieci i młodzieży (2026) - zmieniając system żywnościowy dla milionów dzieci w Polsce.

Inicjator **Federacji Bezpieczna Żywność** – największego w Polsce ruchu społecznego działającego na rzecz prawa do żywności, bezpieczeństwa żywnościowego oraz odpowiedzialnej polityki rolno-żywnościowej. Jest wydawcą Portalu Nowa Bezpieczna Żywność i Magazynu *Nowa Bezpieczna Żywność* - numer 1 oraz numer 2.

Green REV Institute jest producentem filmów dokumentalnych *Wegańska Warszawa*, *Posłuchaj Wegańskich Biznesów* oraz *Katastrofa na talerzu* (najlepszy film dokumentalny krótkometrażowy Green Film Festival 2024), *To tylko jedzenie?*

Green REV Institute jest akredytowany przy Programie Środowiskowym Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP), jest interesariuszem Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności, członkiem EU Platform on Animal Welfare oraz Partnerem European Climate Pact.